

## บทที่ ๓

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ มีลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

#### ๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่ายเพื่อให้มีสาระครอบคลุมครบถ้วนเหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาต่อไป

#### ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ จำนวน ๑,๑๗๘ คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ จำนวน ๒๙๐ คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายของ R.v.Krejcie & D.W.Morgan โดยวิธีจับฉลาก ดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

| ที่ | โรงเรียน           | จำนวนผู้บริหารและครู |               |
|-----|--------------------|----------------------|---------------|
|     |                    | ประชากร              | กลุ่มตัวอย่าง |
| ๑.  | อำเภอเดิมบางนางบวช | ๔๙๔                  | ๑๒๓           |
| ๒.  | อำเภอสามชูก        | ๑๐๕                  | ๒๕            |
| ๓.  | อำเภอหนองหญ้าไซ    | ๑๒๓                  | ๓๐            |
| ๔.  | อำเภอด่านช้าง      | ๔๕๖                  | ๑๑๒           |
| รวม |                    | ๑,๑๗๘                | ๒๙๐           |

### ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### ๓.๓.๑ แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบงานของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ เพื่อใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย มี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ โดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกคำตอบ จำแนกตามหลักธรรม ๖ หลัก คือ ๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักความรับผิดชอบ ๕) หลักการมีส่วนร่วม และ ๖) หลักความคุ้มค่า ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (numerical Rating scale) มี ๕ ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับ ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีผลระดับมากที่สุด
- ๔ หมายถึง มีผลระดับมาก
- ๓ หมายถึง มีผลระดับปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีผลระดับน้อย
- ๑ หมายถึง มีผลระดับน้อยที่สุด

หาค่าร้อยละของตัวแปรสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม รวมทั้งแปลความหมายของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ ในหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยใช้เกณฑ์ของ วิเชียร เกตุสิงห์ ดังนี้<sup>๑</sup>

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

เปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ ใช้สถิติอนุมานสำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่ออธิบายความแตกต่างลักษณะ กลุ่มตัวอย่าง ในกรณีตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม จะทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของ LSD

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อศึกษาข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓

### ๓.๓.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษา หลักการ ทฤษฎี การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จากเอกสารและผลงานวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

๒) กำหนดกรอบ แนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔) สร้างเครื่องมือ

---

<sup>๑</sup> วิเชียร เกตุสิงห์, ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้, (ข่าวสารการวิจัยการศึกษา, ๒๕๕๓), หน้า ๙.

๕) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ

๗) ปรับปรุงแก้ไข

๘) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

### ๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน

| ที่ | ชื่อ - ฉายา - นามสกุล   | ตำแหน่ง                                             |
|-----|-------------------------|-----------------------------------------------------|
| ๑   | พระมหาอุดร อุตโตโร, ดร. | อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตนครสวรรค์ |
| ๒   | ผศ.ดร.วิรัช จงอยู่สุข   | อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตนครสวรรค์ |
| ๓   | ดร.ปฐวีธรรม สำเนียง     | อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตนครสวรรค์ |
| ๔   | นางสุรินทร์ สังขวิสุทธิ | ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านห้วยยาว                   |
| ๕   | นายชัยพร ชุ่มมัน        | ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดหนองคล้ายางพะเนียด       |

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิสนุ<sup>๒</sup> เลือกข้อคำถามที่มีคะแนน ๐.๖๐ - ๑.๐๐

๓) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ ๐.๙๑

๔) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

<sup>๒</sup> พิสนุ พงศ์ศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมผาการพิมพ์, ๒๕๕๙), หน้า ๑๓๘ - ๑๓๙.

### ๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจาก ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครสวรรค์ และขอความร่วมมือไปยังวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๓.๔.๒ ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองทั้งการแจกแบบสอบถามระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๐ รวม ๖ เดือน

### ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

๑) นำแบบสอบถามมาตรวจแล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์

๒) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์

๓) การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

๓.๒) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

๓.๓) ทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ โดยใช้สถิติตามลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองตัว และการทดสอบเอฟ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test / One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป และเมื่อพบว่ามีความแตกต่าง จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD )

๓.๔) วิเคราะห์และสรุปผลแบบสอบถามปลายเปิดของการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

### ๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

#### ๑) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

##### ๑.๑) ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

|       |          |     |                                                  |
|-------|----------|-----|--------------------------------------------------|
| เมื่อ | IOC      | คือ | ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา |
|       | $\sum R$ | คือ | ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ                  |
|       | N        | คือ | จำนวนผู้เชี่ยวชาญ                                |

โดยที่

- +๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา มีความเหมาะสม
- ๐ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา มีความเหมาะสม
- ๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา ไม่มีความเหมาะสม

##### ๑.๒) ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \left[ \frac{K}{K-1} \right] \left[ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

|       |                                                                                     |   |                                         |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------|
| เมื่อ | $\alpha$                                                                            | = | ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม            |
|       | K                                                                                   | = | จำนวนข้อของแบบสอบถาม                    |
|       | $S_i^2$                                                                             | = | ผลรวมค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ |
|       |  | = | ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ    |

## ๒) สถิติพรรณนา

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

|       |           |     |                      |
|-------|-----------|-----|----------------------|
| เมื่อ | P         | คือ | ร้อยละ               |
|       | $\bar{X}$ | คือ | ค่าเฉลี่ย            |
|       | S.D.      | คือ | ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|       | N         | คือ | ประชากรทั้งหมด       |

## ๓) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

|       |                        |     |                                       |
|-------|------------------------|-----|---------------------------------------|
| เมื่อ | $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ | คือ | ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่ ๑ และ ๒   |
|       | $S_1^2, S_2^2$         | คือ | ความแปรปรวนของกลุ่มประชากรที่ ๑ และ ๒ |
|       | $n_1, n_2$             | คือ | จำนวนประชากรที่ ๑ และ ๒               |

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

|       |        |     |                                            |
|-------|--------|-----|--------------------------------------------|
| เมื่อ | F      | คือ | ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F-Distribution) |
|       | $MS_B$ | คือ | ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม                 |
|       | $MS_W$ | คือ | ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม                   |